

EN WEL HIEROM

En wel hierom vindt u ook op de website van het Brabants Dagblad: bd.nl/opinie

Column

door Lucas van Houtert

BESTE LEZER

Beeld

Wat waren dat een schitterende beelden afgelopen zondag. Nee, ik bedoel niet die van de verslagen Feyenoord-fans, al sprak ook daar drama uit. Ik bedoel de beelden van de kersverse Franse president Macron. De dollemansrit door donker Parijs, racende auto's, zwaailichten en felle remlichten, slalomende scooters met journalisten. Daarna de minuten durende voetocht van Macron over het lege plein van het Louvre, op weg naar het podium voor zijn overwinningsspeech.

Het was een filmscript. De frêle man in zijn halflange jas, onrustige blik in de ogen. Ach, mijn woorden schieten nu al tekort. Soms ben ik jaloers op de collega's van de televisie, die het beeld zelf kunnen laten spreken. Soms steekt de kracht van de pen daar maar pover bij af.

Gelukkig zijn we ook bij BD steeds meer beeldmensen. Van oudsher werken we natuurlijk met persfotografen, op onze site maken we inmiddels de stap

naar bewegend (video-)beeld. Sinds onze krant een jaar of tien geleden helemaal in kleur werd gedrukt, zijn ook getekende of gemonteerde illustraties steeds belangrijker geworden. Op de voorpagina van onze krant is het beeld vaak dominant ten opzichte van de nieuwsoepening, simpelweg omdat het meer impact heeft.

Dit aanloopje heb ik eigenlijk vooral genomen om eens aandacht te vragen voor onze illustratoren die iedere dag in de krant het beeld laten spreken. Neem alleen al de voorpagina's van de afgelopen

dagen: de illustratie over examstress, de fotomontage met Trump, de voorpagina van vandaag over de halve finales. Het zijn allemaal creatieve vondsten. Soms zitten er regelrechte kunstwerken bij. Dan denk ik bijvoorbeeld aan de schitterende illustraties die Wouter Gresnigt maakte bij de serie over afstandsbaby's. Ik zou zeggen: neem af en toe wat extra tijd om te kijken, voordat u begint met lezen. Soms huist in de krant een waar museum.

In de rubriek 'Beste lezer' gaan leidinggevende redacteurs in op ontwikkelingen bij het BD of in de journalistiek in het algemeen. Reacties: l.vhoutert@bd.nl

Soms ben ik jaloers op de collega's van de televisie

Geld, schuld en

Het huidige financiële systeem is niet perfect. Op banken is terechte kritiek te leveren. Maar die kritiek mag nooit gebaseerd zijn op feitelijke flauwekul. Wetenschappers verliezen dan hun moreel gezag.

Ewoud Jansen
GASTOPINIE

Het zijn verwarrende tijden. Wie of wat kunnen we nog geloven? 'Fake news' duikt overal op. Het werd dankzij Donald Trump een gevleugelde term. Hij beticht hem onwelgevallige kranten en andere media ervan nepnieuws te brengen en leugens te verspreiden. Maar hij is zelf in zijn eerste honderd dagen als Amerikaans president al meer dan tweehonderd keer betrapt op het verkondigen van feitelijke onjuistheden en onzin. Aan wetenschappelijke kennis en objectiviteit heeft Trump een broertje dood. Zo beweerde hij ooit doodleuk dat bepaalde vaccinaties bij kinderen autisme veroorzaken.

Verontrustend dus dat iemand met dit soort en andere waanbeelden de machtigste man op aarde is. En geen wonder dat wetenschappers en anderen zich op 22 april verenigden en in steden over de hele wereld meeliepen in de zogenaamde March for Science om te protesteren tegen de aanval op de wetenschap die lijkt te zijn ingezet door de nieuwe Amerikaanse regering en haar voorliefde voor 'alternatieve feiten'.

Toch gaan ook wetenschappers en universiteiten zelf niet geheel vrijuit. „Ik ben niet van de objectiviteit”, zei hoogleraar 'gender studies' Gloria Wekker vorig jaar letterlijk in een interview met Vrij Nederland toen haar gevraagd werd of ze als wetenschapper wel objectief was. 'Wetenschap' en activisme gaan bij haar hand in hand, stelde zij. Ik vrees dat ze niet de enige is.

Schuldbekentenis

Wat heeft dit alles met geld en banken te maken? Veel. Ook over banken, kredietverlening en geldschepping doen talloze onzinverhalen de ronde. Om de

kern even heel kort samen te vatten: banken scheppen geld wanneer ze een krediet verstrekken. Aan de bezittingenkant van de balans noteert de bank de vordering op de klant, en aan de andere verschijnt een schuldbekentenis van de bank. Dit is het girale tegoed dat de leningnemer nu heeft en dat hij kan gebruiken om datgene te betalen waarvoor de lening was aangegaan. Zo gaat het banktegoed over van de kredietnemer op bijvoorbeeld de auto-dealer. Die betaalt er weer zijn medewerkers mee en zo gaat het girale geld circuleren in de economie. Het verdwijnt weer uit circulatie wanneer iemand er een lening bij een bank mee aflost. Zo werkt dus geldschepping door wederzijdse schuldaanvaarding. De kracht van dit systeem is dat de geldhoeveelheid niet wordt vastgesteld door een centrale overheid maar wordt bepaald door de markt en omvang van

Ook over banken, kredietverlening, geldschepping zijn er talloze onzinverhalen

economische activiteit.

Hierbij is dus nadrukkelijk aangegeven dat het geld dat zo in omloop komt, geen bezit is voor de bank zelf, maar een schuld is van de bank.

Ons Geld

Helaas wordt deze realiteit vaak over het hoofd gezien of niet begrepen. 'Private banken hebben een jaloersmakende positie binnen het monetaire stelsel. Waar anderen moeten werken of lenen om aan geld te komen, kunnen deze banken zelf geld creëren door het eenvoudigweg in de eigen administratie bij te schrijven', was te lezen op de website van Stichting Ons Geld. Dit is een organisatie die wil dat alleen de overheid geld in omloop kan brengen en dat banken hierbij geen rol meer spelen. Op zich is dat best een stelling die je kunt verdedigen en die nadere analyse verdient. Maar graag wel op basis van een juiste weergave van de huidige situatie. Bovenstaand citaat is volstrekte onzin. Het geld dat banken creëren tijdens het proces van kredietverlening wordt bijgeschreven op de rekening van de kredietaanvrager, niet op die van de bank zelf.

Ook bij de Stichting Ons Geld wordt vanuit doorgesloten activisme de objectiviteit uit het oog verloren. En ook hier speelt een

Meer tussen hemel en aarde

Als praktiserend katholiek vraag ik mij af waarom Tom Tacken zo'n voorin genomen toon meent te moeten aanslaan over kerkelijke rituelen, in dit geval het uitdrijven van boze geesten (exorcisme) door pastoor Frank As (BD 6 mei). Je zou dit niet alledaagse onderwerp met een opener blik kunnen benaderen, Tom. Jouw beschrijving werkt dan wellicht als een 'blikopener'. De foto bij het artikel is tekenend: op grote hoogte balanceerend, besprenkelt de geestelijke de haan van de Michaelkerk in Sint-Michielsgestel. Dat het hier om een zegening gaat en niet om het tegenovergestelde, een vervloeking, een sterke afwijzing, wie maakt daarom? Er blijkt wel uit dat de pastoor voor de duvel niet bang

is. Zaken die uit een ver verleden voortkomen en waar wij geen raad mee weten, zijn eigenlijk heel interessant, Tom. Zeker voor een journalist, als die nog mensen aan het denken wil zetten. Je suggestie aan de pastoor om door de satan gekweldde mensen naar een psychiater door te verwijzen, is duidelijk knap van je. Alleen jammer dat je daarmee vooronderstelt dat er geen eigen plaats meer is voor geestelijken, dienaren van de kerk. Kijk ook eens zaterdagavond op tv naar Victor, arts en illusionist; hij tapt uit geheime, bijna heilige vaten op een aansprekende manier. Geloof het of niet: er is meer tussen hemel en aarde. Wie het ziet, die begrijpt het!

Nico Vreeswijk
Veghel

GO

@ Stuur uw mening (bij voorkeur maximaal 150 woorden) naar: opinieredactie@bd.nl

Geld dat zo in omloop komt geen bezit maar schuld van de bank
Ewoud Jansen

banken

▲ De Zuidas in Amsterdam. FOTO: JOHN GUNDLACH/ANP

wetenschappelijk instituut zelf een dubieuze rol want één van de bestuursleden van de stichting is bezig met een promotie-onderzoek naar monetaire stelsels aan de Technische Universiteit Delft. Een auteur van een wetenschappelijk proefschrift slingert notabene waar het zijn eigen studiegebied betreft, complete nonsens de wereld in. Een zogenaamd wetenschapper die wegens zijn activistische agenda de objectiviteit volledig uit het oog verliest.

Dit alles neemt natuurlijk niet weg dat ook wetenschappers best activistisch mogen zijn. Het aan kaarten van misstanden behoort zeker bij hun taak. Hoogleraar Ewald Engelen zei ooit dat universiteiten 'waarheidspreekers' moeten afleveren die onverbiddelijke en nietsontziende kritiek

Dit alles neemt niet weg dat ook wetenschappers best activistisch mogen zijn

uiten op de status quo. Hoewel ik het in veel met Engelen oneens ben, deel ik wel het uitgangspunt. Het huidige financiële systeem is niet perfect. Alternatieven of aanpassingen kritisch bestuderen is uiteraard een taak voor de (economische) wetenschap.

Moreel gezag

Ook op banken is terechte kritiek te leveren. Maar die kritiek mag nooit gebaseerd zijn op feitelijke flauwekul en incorrecte interpretaties van die status quo. Alternatieven propageren op basis van een foute weergave en analyse van de huidige situatie zal geen verbeteringen geven. Integendeel. Als ze serieus willen worden genomen, dan doen ook wetenschappers er goed aan zich dat te blijven realiseren. Doen ze dat niet, dan verliezen ook zij hun moreel gezag en weten we echt niet meer wie wel of niet te geloven.

■ Ewoud Jansen is econoom, docent aan Fontys Hogescholen bij de opleiding International Business & Management Studies en auteur van het boek 'Geld, Schuld & Banken' dat onlangs verscheen bij uitgeverij Van Brug.

INGEZONDEN

Robot (1)

Ik geloof, dat we niet bang hoeven te zijn voor de ontwikkeling van de robot (BD 8 mei). Hoe kan de mens nu menselijke eigenschappen, zoals liefde, fantasie en gevoel die zij zelf nog niet onder knie heeft, onderbrengen in chipjes? Ik denk niet dat de ene robot verliefd kan worden op een andere robot. De voortplanting zal een mechanische daad worden. De zelfstandig denkende robot die vindt dat er meer in de kosmos aanwezig is, heeft fantasie nodig. Net zoals Columbus vroeger Amerika ontdekte, moet de robot zelf het idee krijgen om op onderzoek naar de planeten te gaan. De mens is al begonnen met het ontwikkelen van zijn overlevingstechniek. Kijk maar naar de ruimtereizen. Ook worden er steeds meer mensen geboren met hooggevoeligheid, die zonder chips meer signalen kunnen ontvangen van de medemens. Een robot kan een mens wel technisch een goede verzorging geven, maar waar blijft de liefde? Zonder liefde kan de mens niet uitsterven.

Trees de Voigt-Manie
Vught

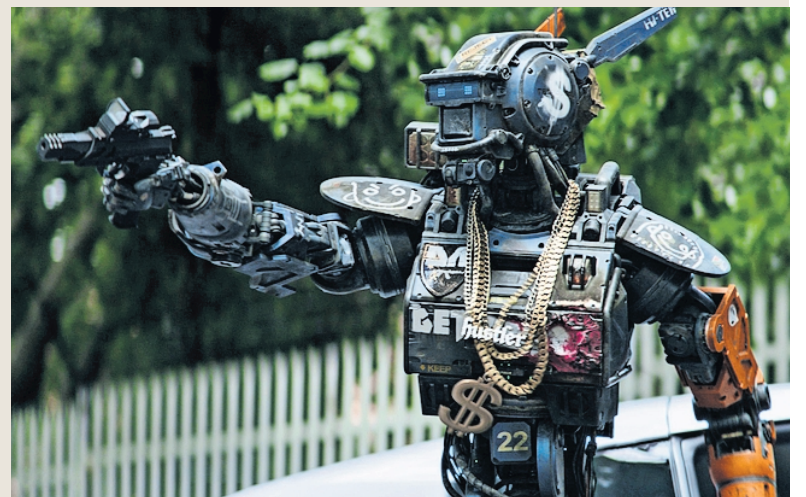
Robot (2)

Beste meneer Van Daelen. Ook ik deel uw zorgen over de domme effecten van robotisering en uit de hand gelopen wetenschap. Niet dat ik er veel verstand van heb, want ik ben hierin niet opgeleid. Misschien heb ik toch voor u en de andere lezers iets interessants te melden? Ben toevallig de moeder van prof. dr. Jeroen van Dongen, wetenschapshistoricus aan de UvA, oud-leerling van het Cobbenhagecollege te Tilburg. Op 24 mei houdt hij zijn oratie over 'De ideale wetenschapper, het wetenschappelijk onderwijs en hun geschiedenis'. Lieve meneer Van Daelen en alle andere onderwijsmensen: heel veel succes met jullie belangrijke werk.

Mia Savenije
Berkel-Enschot

Robot (3)

Geachte mede archetypes. Doomdenken is eenvoudig, het positieve ervan inzien minder. De robot te zien als vriend, kameraad en hulp in eenzame dagen kan verfrissend zijn. Verschoond te worden zonder pispas maar met attentie, ook al is die half biologisch. Kan net het verschil betekenen door te leven, of je vroegtijdig te laten inslapen of je levend te laten invriezen. Altijd zullen er ouden van dagen met nimmer aflatende spirit bestaan. En mensen die moe en uitgeblust geboren worden. Een potje kaarten, dammen, mensengerjeniet, schaken (rikken), ganzenbord te spelen met je huisrobot. Wat kan dit je schelen, je wordt op een aardige wijze beziggehouden. De robot die je

▲ De robot Chappie als straatcrimineel in de gelijknamige sf-film.

aankleedt, je eten voert, eventueel seksueel kan bevredigen. Dit is toch te mooi voor woorden. Zonder schuldgevoel je leven leiden, zonder te lijden. Wanneer je met de robot mee kan joggen, wellicht als een cyborg op 200-jarige leeftijd. Niet bang bent voor de toekomst, niet te moe bent om te leven. Houd van onze aardkloot, maar zou ook reizende *the whole milkyway* willen leren kennen. *Chappie* is een van mijn geliefde sf-films. Je lichaam gaat dood, maar je zelfbewustzijn wordt gedownload naar een perfect lichaam zonder pijn, alleen maar genieten. Hoogachtend, een zeer positieve jongeman van bijna 55 jaar jong.

Eric Vermaas
Berghem

Bioloog?

Uit de serie 'Ik ben een aap' (BD 8 mei) citeer ik Gert Brunink: 'Recente ontdekking: verhoogde mollenactiviteiten'. Gert Brunink vermoedt stress in het bodenleven. 'Omdat er minder wormen zijn. Mogelijk vanwege landbouwgif. Daarom moeten mollen misschien langere gangen graven.' Aan het begin van de winter vluchten de wormen voor de kou dieper de grond in en de mol graaft er achteraan. Wanneer het weer warmer wordt, kruipen de regenwormen weer richting aardoppervlak. De mol volgt, graaft nieuwe gangen en werpt dus extra hopen op! Hoezo landbouwgif? Hoezo bioloog?

L. Vanderheijden
Dinther

'Knallen'

Dat ik een fan ben van Tony van der Meulen heb ik nooit onder stoelen of banken geschoven. Zo ook deze zaterdagmorgen zit ik weer te genieten van zijn column over burgemeester Peter Noordanus (BD 6 mei). Ook ik las deze week dat Peter per 1 oktober afscheid neemt en inderdaad, dat hij vanaf nu tot die tijd nog even zou 'knallen'. Dat deed me glimlachen, deze burgemeester en 'knallen' vond ik niet zo bij elkaar passen. Wat schetst vanmorgen mijn verbazing, Tony van der Meulen schrijft er in humorvolle taal zijn column over. Altijd ben ik weer

verheugd over zijn snedig taalgebruik. De grappige voorbeelden die hij aanhaalt, zonder te kwetsen maar juist een beetje over de top, om aan te geven dat 'knallen' niet bij deze burgemeester hoort. Zuurpruimen, die niet snappen waar een column voor bedoeld is, zullen weer op de achterste benen gaan staan bij het idee dat de burgemeester negatief is weggezet. Niets is minder waar, Peter Noordanus heeft het goed gedaan. Hij heeft het geluk gehad dat hij nog vlak voor zijn vertrek Tilburg op de kaart heeft gezet met een prachtige Koningsdag. Bravo Peter en bravo Tony. Hand in hand kameraden, want dat is waar het in het leven om gaat.

Ellie Nielen
Goirle

Feyenoord

Roekeloze Feyenoord-supporters kunnen de kampioenstatootijd nog laten wegpoetsen met de afbeelding van een lege Cool-singel.

Frans van Helvoirt
Den Bosch

Hoofddoek

Beste Marijke Hollenberg. Jouw ingezonden brief van zaterdag 6 mei verstoorde het rustige begin van een zonnige zaterdag. Je brief staat dan wel op de Opinie, voor mij breng jij jouw mening als een vaststaand feit. Je spreekt namens de Nederlandse vrouw maar je spreekt niet namens mij! Ik ben een vrouw, die in Nederland is geboren, en ben een wereldburger. Een hoofddoek werkt voor mij niet vreemdend, maar voelt als een symbool voor de ruimte die we elkaar gunnen. De hoofddoek is geen reclame voor terrorisme: eerder andersom. Vele moslims veroordelen de acties van IS net zo hard als de, door jou genoemde, 'Nederlandse vrouwen'. Als je het belangrijk vindt dat mensen een eigen identiteit ontwikkelen, leg dan de ander niet op dat ze mee moeten doen met de 'bevrijde hoofddoekloze westerse vrouwen'. Gaat het je om de eigen identiteit? Gééf die ruimte dan aan de ander en schrijf niets voor, want zo gezellig vind ik dat niet.

Sabine Geijer
Tilburg